

Nr 128.

Av herrar **Lindgren** och **Åkerberg**, om inrättande av en ny lektorstjänst vid tekniska gymnasiet i Örebro.

Av bilaga till årets statsverksproposition 8:e huvudtiteln (234) sid. 565 framgår, att kungl. skolöverstyrelsen hos Kungl. Maj:t gjort framställning om utverkande vid innevarande års riksdag av inrättandet av en ny lektorstjänst vid tekniska gymnasiet i Örebro, men att departementschefen icke för närvarande kunnat ansluta sig till detta förslag.

Tekniska gymnasiet i Örebro är uppdelat på fyra fackavdelningar: en maskinteknisk, en elektroteknisk, en kemisk-teknisk och en merkantilt-teknisk, av vilka den elektrotekniska i allmänhet är den näst största. Vissa år har den emellertid varit den största av alla fyra fackavdelningarna. Ämnet elektroteknik är därför ett av de två viktigaste tekniska läroämnena vid gymnasiet, varför gymnasiet också alltsedan år 1920 haft två ordinarie lektorat med elektroteknik som viktigaste ämne.

År 1928 förordnades emellertid den ena av lektorerna i elektroteknik till rektor vid elektrotekniska fackskolan i Västerås, och samtidigt förflyttades en av lektorerna vid nämnda fackskola till tekniska gymnasiet i Örebro. Då denne var lektor i ämnena fysik och maskinlära förlorade gymnasiet härigenom den ena av lektorstjänsterna i elektroteknik. Med anledning härav ingick kungl. skolöverstyrelsen år 1928 med en underdånig framställning, att en av de vakantsatta lektorstjänsterna vid tekniska läroverket i Malmö skulle överflyttas till tekniska gymnasiet i Örebro, men denna framställning vann icke Kungl. Maj:ts bifall. Då nu i år kungl. skolöverstyrelsen väckt förslag om inrättande av en ny lektorstjänst vid sagda gymnasium, har Kungl. Maj:t, som ovan nämnts, icke funnit skäl underställa detta förslag riksdagens prövning.

Förlusten av den ena av de två lektorsbefattningarna med elektroteknik som huvudämne innebär för läroverket en avsevärd försvagning av detta läroämnes och därmed även den elektrotekniska linjens ställning vid gymnasiet. Har denna linje, såsom för närvarande är förhållandet, endast en parallellavdelning i var och en av andra och tredje årskurserna, blir antalet undervisningstimmar i elektroteknik vid gymnasiet i dess helhet 37 i veckan.

Tillkomma parallellavdelningar å den elektrotekniska linjen i endera eller båda de högsta årskurserna, stiger antalet undervisningstimmar till 50 å 60 timmar i veckan.

För uppehållandet av undervisningen i elektroteknik vid gymnasiet äro sålunda hädanefter som hittills minst två lärare i detta läroämne nödvändiga. Den ytterligare undervisningsskyldighet, som i vissa fall kan krävas av de båda lärarna i elektroteknik utöver deras undervisning i detta läroämne, kan även för framtiden, såsom hittills under flera år skett, mycket lämpligt utfyllas med undervisning i maskinlära med ritning.

Ända sedan gymnasiets tillkomst år 1919 har en oproportionerligt stor del av undervisningen även i gymnasiets viktigaste läroämnen måst bestridas av extralärare. Proportionen mellan antalet extralärartimmar och hela antalet undervisningstimmar sedan år 1922 framgår av nedanstående tabell:

läsåår	antal underv.- timmar	extralärar- timmar	procent
1922—23	516	241	47
1923—24	515	238	46
1924—25	515	226	44
1925—26	515	225	44
1926—27	494	214	43
1927—28	434	149	34
1928—29	459	177	39
1929—30	492	215	44

På grund av den abnormala lågkonjunkturen efter världskriget nedgick antalet inträdessökande under åren 1925 och 1926 ganska starkt, varigenom antalet parallellklasser och därmed även antalet undervisningstimmar, som måste bestridas av extralärare, under läsåret 1927—1928 avsevärt nedgick. Icke desto mindre måste sagda läsår ej mindre än 34 procent eller en tredjedel av samtliga undervisningstimmar bestridas av extralärare, medan under mera normala förhållanden ej mindre än omkring 44 procent av hela timantalet måste bestridas av extralärare.

Dessa siffror giva otvetydigt vid handen, att en förstärkning av de ordinarie lärarkrafterna vid gymnasiet icke blott är berättigad utan även i hög grad av behovet påkallad.

Att så väsentliga delar av undervisningen måste anförtros åt extralärare medför mycket påtagliga olägenheter för gymnasiet. Med den svaga avlöning och den osäkra ekonomiska ställning, som stå extralärarna till buds, möter det i regel stora svårigheter att erhålla väl kvalificerade sökande till lediga extralärartjänster. I synnerhet gäller detta åtminstone under normala och än mer under uppåtgående konjunkturen med avseende på extralärartjänster i de tekniska fackämnena. Unga ingenjörer med god begåvning och goda kunskaper äro föga benägna att söka en tillfällig anställning som extralärare, då de därigenom lätt förlora kontakten med industrien och

försätta möjligheterna till befordran till i ekonomiskt hänseende förmånligare och i övrigt för flertalet av dem mer tilltalande platser i industriens tjänst. Det stora antalet extralärare medför också ett allt för ofta påkommande ombyte av lärare, vilket i längden verkar synnerligen oförmånligt på undervisningen.

En utökning av gymnasiets ordinarie lärarkrafter med en ny lektorstjänst skulle, enligt vad som framgår av ovan omnämnda ställe i bilagan till statsverkspropositionen, kräva en ökning av gymnasiets ordinarie stat med allenaast 1,600 kronor.

Då, såsom av det ovan sagda torde framgå, behovet av ökade ordinarie lärarkrafter vid tekniska gymnasiet i Örebro är till fullo ådagalagt, våga vi härmed föreslå,

att riksdagen måtte besluta inrättandet av en ny lektorstjänst vid tekniska gymnasiet i Örebro och

att i samband härmed höja anslaget till gymnasiets ordinarie stat, som för närvarande är 121,225 kronor, med 1,600 kronor till 122,825 kronor.

Stockholm den 21 januari 1930.

A. Lindgren.

Harald Åkerberg.
